

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 24 września 2009 r.

LPO 410-22-04/09
P/09/090

Pani Dyrektor **Irena Majer**
Zakład Opiekuńczo-Lecznicy
i Rehabilitacji Medycznej
w P o z n a n i u

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu skontrolowała funkcjonowanie Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego i Rehabilitacji Medycznej w Poznaniu (zwanego dalej „Zakładem”) w latach 2007-2009 (I kwartał).

W związku z tą kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym w dniu 7 września 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze **wystąpienie pokontrolne**.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia funkcjonowanie Zakładu w zakresie stanowiącym przedmiot niniejszej kontroli, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

1. Formułując taką ocenę, NIK uwzględniła prawidłową realizację przez Zakład niżej omówionych zadań.

W latach 2007-2009 (do czasu zakończenia kontroli) przebywało w Zakładzie, w ramach którego funkcjonują: zakład opiekuńczo-leczniczy w Poznaniu oraz zakład opiekuńczo-leczniczy psychiatryczny w Owińskach, łącznie 412 osób (razem z pacjentami przyjętymi przed dniem 1 stycznia 2007 r.). Pacjenci byli kierowani do Zakładu przez prezydenta Poznania w trybie i na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 grudnia 1998 r. w sprawie sposobu i trybu kierowania osób do zakładów opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz szczegółowych zasad ustalania odpłatności za pobyt w tych zakładach², zwanego dalej „rozporządzeniem z 30 grudnia 1998 r.”.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

² Dz.U. z 1998 r. Nr 166, poz. 1265

Wszyscy pacjenci skierowani do Zakładu w okresie objętym badaniem zostali ujęci na listach osób oczekujących na udzielenie świadczenia oraz zostali pisemnie poinformowani o terminie przyjęcia. Kolejność przyjmowania pacjentów, po uwzględnieniu przyczyn niezależnych od Zakładu (m. in. z powodu pogorszenia stanu zdrowia pacjentów, co uniemożliwiało umieszczenie w Zakładzie), odpowiadała kolejności wynikającej z list osób oczekujących na udzielenie świadczenia.

Stan zdrowia 35 pacjentów, określony w dokumentacji medycznej objętej badaniem przez kontrolerów Wielkopolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Poznaniu (dalej: „WOW NFZ”), uzasadniał przyjęcie ich do Zakładu w trybie pilnym, poza kolejnością wynikającą z list osób oczekujących. Prowadzone listy osób oczekujących na udzielenie świadczenia zawierały elementy wymagane postanowieniami § 21 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2006 r. w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej w zakładach opieki zdrowotnej oraz sposobu jej przetwarzania³. NIK nie wnosi uwag w tym zakresie.

Zakład udzielał pacjentom przepustek zgodnie z trybem wymaganym stosownymi zarządzeniami prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia („prezes NFZ”), a pacjenci na czas przepustek byli wyposażani w niezbędne leki i wyroby medyczne. Odpłatność pacjentów za pobyt w Zakładzie ustalano zgodnie z wymogami określonymi w § 6 ust. 1 rozporządzenia z 30 czerwca 1998 r. i w związku z art. 34a ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej⁴. Miesięczną odpłatność prawidłowo umniejszano o liczbę dni nieobecności pacjenta w Zakładzie, spowodowaną pobytem w szpitalu lub na przepustce.

W latach 2007-2009 Zakład udzielał świadczeń na podstawie umów zawartych z WOW NFZ, a wartość zrealizowanych i rozliczonych świadczeń wyniosła łącznie w latach 2007-2008 i w I półroczu 2009 r. odpowiednio: 3.071.171,50 zł (94,4% wartości zakontraktowanej), 3.665.226,31 zł (99,2%) i 1.991.009,31 zł (48,4 % wartości zakontraktowanej). Do rozliczenia wartości udzielonych świadczeń przyjęto właściwą liczbę dni pobytu pacjenta w Zakładzie stosowano także prawidłową wartość punktową świadczenia sprawozdawczego, wynikającą z katalogu zakresów świadczeń opiekuńczych określonych przez prezesa NFZ.

Stan zatrudnienia personelu medycznego odpowiadał wymaganiom określonym w umowach o realizację świadczeń zawartych na lata 2007-2009. Zmiany w składzie personelu dokonane w okresie obowiązywania umów zgłoszono WOW NFZ, co spowodowało zawarcie stosownych aneksów, zmieniających warunki realizacji tych umów.

³ Dz.U. z 2006 Nr 247, poz. 1819 ze zm.

⁴ Dz. U z 2007 r. Nr 14, poz. 89 ze zm.

2. NIK wskazuje na ustalone w toku kontroli nizej wymienione nieprawidłowości i uchybienia.

Nie wszystkie pomieszczenia Zakładu spełniały standardy w zakresie powierzchni łóżkowych dla pacjentów, dostępności do łóżek oraz dostępności do urządzeń i pomieszczeń sanitarno-higienicznych, określone przepisami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej⁵. W czterech (spośród 12) pokojach zakładu opiekuńczo-leczniczego psychiatrycznego w Owińskach przekroczone zostały normy określające maksymalną liczbę pacjentów przebywających w pokojach, a w sześciu innych salach normy stanowiące o dopuszczonej powierzchni pokoi pacjentów. W dziewięciu (spośród 21) salach zakładu opiekuńczo-leczniczego w Poznaniu i w 11 (spośród 12) salach zakładu psychiatrycznego w Owińskach, nie zapewniono wymaganego dostępu do łóżek z trzech stron. We wszystkich 21 salach zakładu w Poznaniu nie zainstalowano pojemników na ręczniki jednorazowego użycia, a w 11 salach brak było dozowników na mydło w płynie. NIK pozytywnie ocenia opracowanie przez Zakład programu dostosowawczego budynków i pomieszczeń do wymogów określonych przywołanym rozporządzeniem, w którym przewidziano m. in. w latach 2009-2012 przeprowadzenie remontów i montaż urządzeń służących dostosowaniu użytkowanych pomieszczeń do wymaganych warunków technicznych i sanitarnych.

NIK krytycznie ocenia fakt, że wbrew postanowieniom art. 14 ust 1 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, nie zgłoszono organowi prowadzącemu rejestr zakładów opieki zdrowotnej (województwie wielkopolskiemu) zmiany stanu faktycznego odnoszącego się do Zakładu, powstałej po wpisie do rejestru i dotyczącej danych zawartych w tym rejestrze. W czasie trwania kontroli NIK, Zakład dysponował 44 łózkami dla pacjentów w zakładzie opiekuńczo-leczniczym w Poznaniu oraz 62 łózkami w zakładzie opiekuńczo-leczniczym psychiatrycznym w Owińskach, co było niezgodne z danymi zawartymi w rejestrze publicznych zakładów opieki zdrowotnej (odpowiednio 40 i 60 łóżek).

Kontrola dokumentacji medycznej pacjentów przeprowadzona przez kontrolerów WOW NFZ wykazała, że Zakład – wbrew postanowieniom § 6 ust. 3 pkt 1 „Szczegółowych materiałów informacyjnych o przedmiocie postępowania w sprawie zawarcia umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej oraz o realizacji i finansowaniu umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju: opieka długoterminowa”, wprowadzonych zarządzeniem nr 89/2006 prezesa NFZ z dnia 19 września 2006 r. – nie uzyskał pisemnej zgody

⁵ Dz. U. z 2006 r. Nr 213, pot. 1568 ze zm.

dyrektora WOW NFZ na przedłużenie czasu pobytu jednego pacjenta na czas powyżej sześciu miesięcy (na dziesięciu pacjentów wymagających takiej zgody) i tym samym nie uzyskał zgody na finansowanie tego świadczenia przez okres kolejnych siedmiu miesięcy na kwotę 12.460,50 zł. W wyniku tej kontroli stwierdzono ponadto, że w odniesieniu do jednego pacjenta nie sporządzono karty oceny pacjenta (według zmodyfikowanej skali Barthel), wymaganej w dniu jego przyjęcia do Zakładu (8 sierpnia 2008 r.), co było spowodowane brakiem wiedzy o wprowadzeniu takiego wymogu przez prezesa NFZ dwa dni wcześniej (6 sierpnia 2008 r.).

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) podjęcie działań zapewniających dostosowanie danych zawartych w rejestrze zakładów opieki zdrowotnej do faktycznego stanu organizacyjnego Zakładu,
- 2) kontynuowanie działań mających na celu dostosowanie budynków i pomieszczeń Zakładu do obowiązujących przepisów,
- 3) zapewnienie realizacji i finansowania świadczeń zgodnie z wymogami określonymi przez prezesa NFZ.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor, w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków lub o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków albo o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie dyrektorowi delegatury NIK w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.